

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดพหุวิธีเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่าน
ภาษาไทยเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนนานาชาติ*
THE DEVELOPMENT OF A MULTIMODAL LEARNING ACTIVITIES BASED
INSTRUCTION TO ENHANCE THAI LANGUAGE READING COMPREHENSION ABILITIES
OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN INTERNATIONAL SCHOOLS

พีรดา เมลานี โรเบิร์ตสัน*, สร้อยสน สกลรัักษ์

Pirada Melanie Robertson*, Soison Sakolrak

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Faculty of Education, Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: pirada.rbs@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยและพัฒนานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี และ 2) ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธีที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนนานาชาติขนาดใหญ่ การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา ที่ศึกษาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นโดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนนานาชาติขนาดใหญ่แห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและแบบสะท้อนผลการอ่าน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยตามกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านที่พัฒนาขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยมัชฌิมเลขคณิต (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเลขคณิตด้วยการทดสอบแบบที (t -test) ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้การอ่านตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธีที่พัฒนาขึ้นมี 2 ชั้นหลัก คือ ชั้นเตรียมชุดสื่อพหุวิธีที่มีเนื้อความสัมพันธ์กันประกอบด้วย คลิปวิดีโอ ทัศน หนังสือนิทานหรือการ์ตูน และชุดบทอ่านแบบบรรยายที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กัน และชั้นการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย ชั้นการดูและฟังคลิปวิดีโอทัศนเพื่อสรุปความ ชั้นการอ่านวิเคราะห์สารหนังสือภาพ/การ์ตูน และชั้นการอ่านประเมินค่าบทอ่านแบบบรรยาย เมื่อนำกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ผลปรากฏว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้, แนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี, ความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ, นักเรียนมัธยมศึกษา, โรงเรียนนานาชาติ

Abstract

This Research and Development research had two objectives as follows 1) to develop multimodal learning activities-based instruction to enhance the reading comprehension abilities and 2) to study the results of reading comprehension abilities of secondary school students in

large international schools after implementing multimodal learning activities-based instruction. This research method used Research and Development (R & D), which studied the effectiveness of the developed learning activities conducted using quasi-experimental research. This research contains a sampling group of 7-grade Thai students at a large secondary international school in Bangkok selected using the purposive sampling method. The research instruments used in this research were the achievement test to evaluate reading comprehension abilities, 3 sets of reading reflection worksheets, and lesson plans of Thai literature using multimodal learning activities-based instruction. The data were analyzed using arithmetic mean, standard deviation, and t-test. Results showed that the development of multimodal learning activities-based instruction had 2 main steps which are 1) the preparation of the instructional materials comprising of an animated video clip, picture book/comic book, and a reading passage in which the content had to all be interrelated, and 2) multimodal learning activities-based instruction pedagogical steps consisting of watching and listening to animated video clips to make summaries, critical reading using picture books/comic books, and evaluation of reading passages. After implementing the multimodal learning activities-based instruction developed by the author, there was a significant difference in results between the pre-test and post-test at the level of .05 among students who studied reading comprehension.

Keywords: Learning Activities, Multimodal Learning Activities-Based Instruction, Thai Language Reading Comprehension Abilities, Secondary School Students, International School

บทนำ

การอ่านไม่เพียงสร้างความบันเทิง ความเพลิดเพลิน และจินตนาการ แต่ยังทำให้เกิดสติปัญญา ซึ่งใช้เป็นรากฐานของการเรียนรู้ในทุกรูปแบบ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564) นอกจากนี้ผู้อ่านยังสามารถใช้ความรู้ที่ได้จากการอ่าน ปรับปรุงและเพิ่มพูนสมรรถภาพในการทำงาน และการดำเนินชีวิตในสังคมเพื่อก้าวสู่การเป็นคนที่มีสมรรถภาพมากขึ้น (สำนักวิชาการมาตรฐานการศึกษา, 2565) ผู้ที่อ่านมากจะเป็นคนรอบรู้ ทันสมัย ทันโลกและทันเหตุการณ์ต่าง ๆ (วารสารธรรม จารุเมธีชน, 2555)

การอ่านเป็นสาระการเรียนรู้หนึ่งในห้าของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยซึ่งเป็นกำลังของชาติให้มีคุณภาพด้านความรู้ มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ โดยระบุสาระการอ่านอยู่ในมาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 ว่าให้ “ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

แม้ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานจะเน้นความสำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจแต่ผลการประเมินสมรรถนะการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาของไทยก็ยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ ดังเห็นได้จากผลการประเมินของโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) ด้านความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading Literacy) ของนักเรียนไทยที่มีอายุ 15 ปี ปี ค.ศ. 2018 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 393 คะแนน (ค่าเฉลี่ย OECD 487 คะแนน) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ PISA 2015 พบว่า คะแนนลดลง 16 คะแนน เมื่อวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของคะแนนตั้งแต่การประเมินรอบแรกในปีค.ศ. 2000 จนถึงปัจจุบัน พบว่า ผลประเมินด้านการอ่านมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนถึงปัญหาการจัดการเรียนรู้การอ่านที่อาจมีมาตั้งแต่ก่อนระดับชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 3 ถือเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ ด้วย (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2560); (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2562); (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564) และผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในปีการศึกษา 2551 ทั่วประเทศ พบว่า เด็กไทยส่วนใหญ่มีทักษะด้านการอ่านไม่เกินระดับ 2 จากทั้งหมด 5 ระดับ (สุชนิษฐ์ บัณฑุ์นทกุล, 2557)

ไม่เพียงนักเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนไทยเท่านั้นที่มีปัญหาด้านการอ่าน นักเรียนไทยในโรงเรียนนานาชาติก็เช่นกัน ดังเห็นได้จากผลการสัมภาษณ์ครูภาษาไทยในโรงเรียนนานาชาติ 4 โรงเรียน เกี่ยวกับปัญหาการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่สรุปได้ว่า นักเรียนมีปัญหาตั้งแต่การสะกดคำ การออกเสียง ไม่เข้าใจคำศัพท์หรือสำนวนไทย รวมถึงการอ่านตั้งแต่ระดับจับใจความไปจนถึงการอ่านสร้างสรรค์ เนื่องจากเวลาในการเรียนภาษาไทยต่อสัปดาห์ที่มีจำกัด ขาดการฝึกฝนในชีวิตประจำวัน ผนวกกับเนื้อหาที่ไกลตัวและยากเกินความสามารถทำให้ไม่มีความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยและขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาไทย (กฤติยา ตรงธรรมชัย, 2565); (กฤติกา รุประมาณ, 2565); (ชลฤทัย หุ่นดี, 2565) ซึ่งจากการศึกษาพบว่า แนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี (Multimodal Learning) เป็นแนวคิดการเรียนรู้ที่ใช้สื่อหลากหลายชนิดในการถ่ายทอดความรู้ เอื้อให้นักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนรู้หรือนักเรียนที่มีแบบการเรียนรู้ที่ต่างกันสามารถใช้ประสาทสัมผัส หลายด้าน เช่น ด้านการมองเห็น การได้ยิน การอ่านเขียน และการเคลื่อนไหวร่างกาย ช่วยในการเรียนรู้ได้ (วัชรพล วิบูลยศรีน, 2561) และเมื่อใช้ควบคู่กับการอ่านวรรณกรรม มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนภาษาเข้าใจเนื้อเรื่องที่เป็นตัวอักษรมากขึ้นนำไปสู่การพัฒนาความคิดเชิงวิพากษ์ (critical analysis) เนื่องจากแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี เป็นการเรียนรู้ที่สามารถกระตุ้นความสนใจของเด็กได้ดี มีประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารทุกด้านของผู้เรียน ที่สำคัญยังสอดคล้องกับวิถีชีวิตในยุคปัจจุบันที่อยู่ในสภาพแวดล้อมแบบกระจายสื่อ (media-suffused environment) และมีการใช้เทคโนโลยีและสื่อเป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้เรียนในยุคปัจจุบันมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ทางสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (วัชรพล วิบูลยศรีน, 2561) ซึ่งแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธีนั้น จะตอบรับกับยุคสมัยและความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงวิจัยและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การอ่านตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาไทยในโรงเรียนนานาชาติ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านจับใจความ การอ่านวิเคราะห์ตีความ การอ่านประเมินค่า และการอ่านสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี
2. เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธีที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนนานาชาติขนาดใหญ่

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การอ่าน โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี สังเคราะห์ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วรรณกรรมและวรรณคดีไทยตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยการวิจัยจะแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้จากผลการศึกษาสภาพปัญหาและการศึกษาแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี (R1 D1) ผู้วิจัยศึกษาสภาพปัญหาของการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนนานาชาติและสาเหตุของปัญหาประกอบกับการศึกษางานวิจัยทั้งไทยและต่างประเทศทำให้ผู้วิจัยนำแนวทางแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี

ซึ่งมีแนวทางสำคัญ 3 ประการ คือ การใช้สื่อหลากหลาย การจัดชุดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน และการเรียนรู้แบบรวมพลังสามารถนำมาผนวกกับการเรียนการสอนภาษา

ระยะที่ 2 การปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจากผลการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิและการนำร่องกิจกรรมการเรียนรู้ (R2 D2) ผู้วิจัยได้นำคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยและทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนำร่อง (Try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองแต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มทดลอง

ระยะที่ 3 การปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจากผลการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างการวิจัย (R3 D3) ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว วัดก่อนและหลังการทดลอง (One-Group Pre-Post Design) โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณมีรูปแบบการวิจัยแบบวัดผลก่อนการทดลอง (Pre-test) และหลังการทดลอง (Post-test) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนและหลังการทดลอง และการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยการใช้แบบสะท้อนผลการอ่าน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร ที่เป็นสมาชิกสมาคมโรงเรียนนานาชาติแห่งประเทศไทย (ISAT) มีการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรระบบนานาชาติของกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้เนื้อหาตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง มีนักเรียนแต่ละห้องไม่เกิน 25 คน จัดการเรียนรู้โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักในการเรียนวิชาต่าง ๆ และการใช้ชีวิตในโรงเรียนที่มีเด็กนักเรียนไทยศึกษาร่วมกับนักเรียนชาติอื่น ๆ อย่างน้อย 45% ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด และมีการกำหนดเนื้อหาการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมในภาคเรียนที่ 2 พบว่า มี 13 โรงเรียน (International Schools Association of Thailand, 2014)

กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากได้เป็นโรงเรียนนานาชาติขนาดใหญ่แห่งหนึ่ง ที่ตั้งอยู่ในเขตบางนา จากนั้นกำหนดระดับชั้นสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านที่พัฒนาขึ้น โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยพิจารณาความเหมาะสมจากประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียน และเนื่องจากนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนได้รับการจัดเข้าห้องเรียน 4 ห้องด้วยวิธีคัดเลือกความสามารถจากคะแนนสอบเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก 1 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 14 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และ 2) แบบสะท้อนผลการอ่าน ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี

1. แบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

แบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ มีจำนวน 10 ข้อ ใช้ข้อคำถามเดียวกันวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยคำถามแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 4 ข้อ คำถามแบบตอบสั้น จำนวน 2 ข้อ คำถามแบบอิสระ จำนวน 4 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน ระยะเวลาในการทำแบบวัด 40 นาที ผู้วิจัยมีแนวทางการสร้างเครื่องมือแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยเริ่มจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยร่วมกับหลักสูตรวิชาภาษาไทยสำหรับโรงเรียนนานาชาติ เพื่อกำหนดนิยามและองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ 4 ระดับ และกำหนดโครงสร้างของแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ผู้วิจัยกำหนดอัตราส่วนของ

การวัดระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยปรับมาจากหลักการประเมินผลการเรียนรู้ภาษาไทยของ (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2540) แล้วจึงเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา และเกณฑ์การวัดและประเมินผล

แบบวัดความสามารถในการอ่านที่พัฒนาขึ้นนี้ได้ผลการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อที่ระหว่าง 0.50 - 1.00 และค่าเฉลี่ยรวมที่ 0.75 ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน จากนั้นจึงนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง แต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มทดลองแล้วนำมาตรวจให้คะแนน สำหรับข้อคำถามอัตนัยได้นำมาวิเคราะห์หาค่าความ เชื่อมั่นระหว่างผู้ให้คะแนน (Inter-rater Reliability) กับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นครูภาษาไทยในโรงเรียนนานาชาติ พบว่า มีดัชนีความเห็นพ้องกันของผู้ประเมินเฉลี่ยที่ 0.77 แสดงให้เห็นว่า ผลการตรวจให้คะแนนความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้ประเมินทั้ง 2 คน มีความสัมพันธ์กันในระดับที่รับได้ ส่วนผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแบบวัดความสามารถในการอ่านที่พัฒนา พบว่า แบบสอบปรนัยมีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.38 - 0.75 ทั้ง 4 ข้อ แสดงว่าอยู่ในช่วงค่อนข้างยากถึงค่อนข้างง่าย และค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.25 - 0.50 ทั้ง 4 ข้อ แสดงให้เห็นว่าสามารถจำแนกนักเรียนได้ในระดับพอใช้ได้ถึงดี ส่วนแบบสอบอัตนัย มีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.38 - 0.67 ทั้ง 6 ข้อ แสดงว่าอยู่ในช่วงค่อนข้างยากถึงค่อนข้างง่าย และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.21 - 0.50 แสดงให้เห็นว่าสามารถจำแนกนักเรียนได้ในระดับพอใช้ได้ถึงดี เมื่อตรวจสอบค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ พบว่า ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.73 แสดงให้เห็นว่าเชื่อถือได้ค่อนข้างสูง

2. แบบสะท้อนผลการอ่าน

แบบสะท้อนผลการอ่าน มีลักษณะเป็นใบงานเป็นข้อคำถามอัตนัยที่ครอบคลุมระดับการอ่านเพื่อความเข้าใจทั้ง 4 ระดับ ได้แก่ ระดับจับใจความสำคัญ ระดับวิเคราะห์และตีความ ระดับประเมินค่า และระดับสร้างสรรค์ มีทั้งหมด 3 ชุด ใช้เก็บข้อมูล 3 ครั้ง ระหว่างการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้และเก็บหลังจบแต่ละหน่วยการจัดการเรียนรู้ โดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำเสนอการเปลี่ยนแปลงเป็น 3 ครั้ง ตามช่วงเวลา ผู้วิจัยมีแนวทางการสร้างเครื่องมือดังกล่าว โดยเริ่มจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี การสร้างแบบสะท้อนผลการอ่าน หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรวิชาภาษาไทย สำหรับโรงเรียนนานาชาติของกระทรวงศึกษาธิการ และเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำมากำหนดโครงสร้างของแบบสะท้อนผลการอ่านให้สอดคล้องกับเนื้อหาของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ จากนั้นจึงเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข และนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ เกณฑ์การประเมิน และวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นลำดับต่อไป ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่ 1.00

3. แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยละ 5 คาบ รวมทั้งสิ้น 15 คาบ โดยอิงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย สำหรับโรงเรียนนานาชาติ ของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยมีแนวทางการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเริ่มจากการศึกษามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ร่วมกับหลักสูตรวิชาภาษาไทย สำหรับโรงเรียนนานาชาติ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศึกษาความหมาย ระดับการอ่านเพื่อความเข้าใจ เพื่อสังเคราะห์นิยาม

เชิงปฏิบัติการของงานวิจัย จากนั้นจึงกำหนดเนื้อหาและการวัดและประเมินผล และนำมากำหนดจุดประสงค์ การเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรมไทยที่จะพัฒนา ผู้วิจัยเลือกเนื้อหาวรรณกรรมและ วรรณคดีไทยตามเกณฑ์การคัดเลือกบทอ่านของ BC Performance Standards (Ministry of Education, 2009) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ 1) นิทานเด็กชายเจ้าปัญญา พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย 2) กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน และ 3) บทอ่านแต่งให้งามตามที่เหมาะ ผู้วิจัยใช้เวลาในการ ทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ โดยจัดทำหน่วยการเรียนรู้ 3 หน่วย หน่วยละ 5 คาบ คาบละ 65 นาที รวม ทั้งสิ้น 15 คาบ ผู้วิจัยพัฒนาแผนตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบพหุวิธีที่สังเคราะห์ได้

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยแบ่งเป็น 3 ระยะตามกระบวนการพัฒนาการ จัดกิจกรรม ดังนี้ 1) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้จากผลการศึกษาศาษาปัญหาและการศึกษาแนวคิดการเรียนรู้ แบบพหุวิธี (R1 D1) 2) การปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจากผลการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และการนำร่องกิจกรรมการเรียนรู้ (R2 D2) และ 3) การปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจากผลการทดลอง ใช้กับกลุ่มตัวอย่างการวิจัย (R3 D3) ผลการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรม ไทยตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธีดัชนีความสอดคล้องที่ 1.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) นี้ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นการสอนบนพื้นฐานแนวคิดการ เรียนรู้แบบพหุวิธี ที่มีกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียววัดแบบก่อนและหลัง (One-Group Pre-Post Design) โดยเก็บข้อมูล เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณมีรูปแบบการวิจัยแบบวัดผลก่อนการทดลอง (Pre-test) และหลังการทดลอง (Post-test) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนและหลังการทดลอง และการ เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบสะท้อนผลการอ่าน และตรวจประเมิน เพื่อศึกษาการ เปลี่ยนแปลงของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของตัวอย่าง โดยศึกษาตัวอย่างกลุ่มเดียวซ้ำตามช่วงเวลา ที่กำหนดทั้งก่อนและหลังการทดลอง รวมทั้งเก็บข้อมูลระหว่างการทดลองกิจกรรมแต่ละหน่วยการเรียนรู้ มีระยะ ในการดำเนินการวิจัย ดังนี้ ระยะที่ 1 การวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ครูภาษาไทยในโรงเรียนนานาชาติถึง ปัญหาการเรียนรู้การอ่านของนักเรียน และวิเคราะห์แนวทางในการสร้างชั้นการจัดการเรียนรู้ ระยะที่ 2 การ พัฒนาชั้นการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธีและการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และ ระยะที่ 3 ทดลองใช้ชั้นการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนำร่องและดูผลการใช้ ผู้วิจัยปฏิบัติการสอนโดยจัดการเรียนรู้ ที่โรงเรียนประชาคมนานาชาติ ในปีการศึกษา 2565 ภาคเรียนที่ 2 ระหว่างเดือนมีนาคม พ.ศ. 2566 ถึงเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566 เป็นเวลา 6 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยนำคะแนนจากแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของ นักเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วรรณกรรมและวรรณคดีไทยตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธีมา คำนวณหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเลขคณิตด้วยการ ทดสอบแบบที (t-test dependent) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ การเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจจากแบบสะท้อนผลการอ่านของทั้ง 3 หน่วย การเรียนรู้ และนำเสนอการเปลี่ยนแปลง 3 ครั้ง

ผลการวิจัย

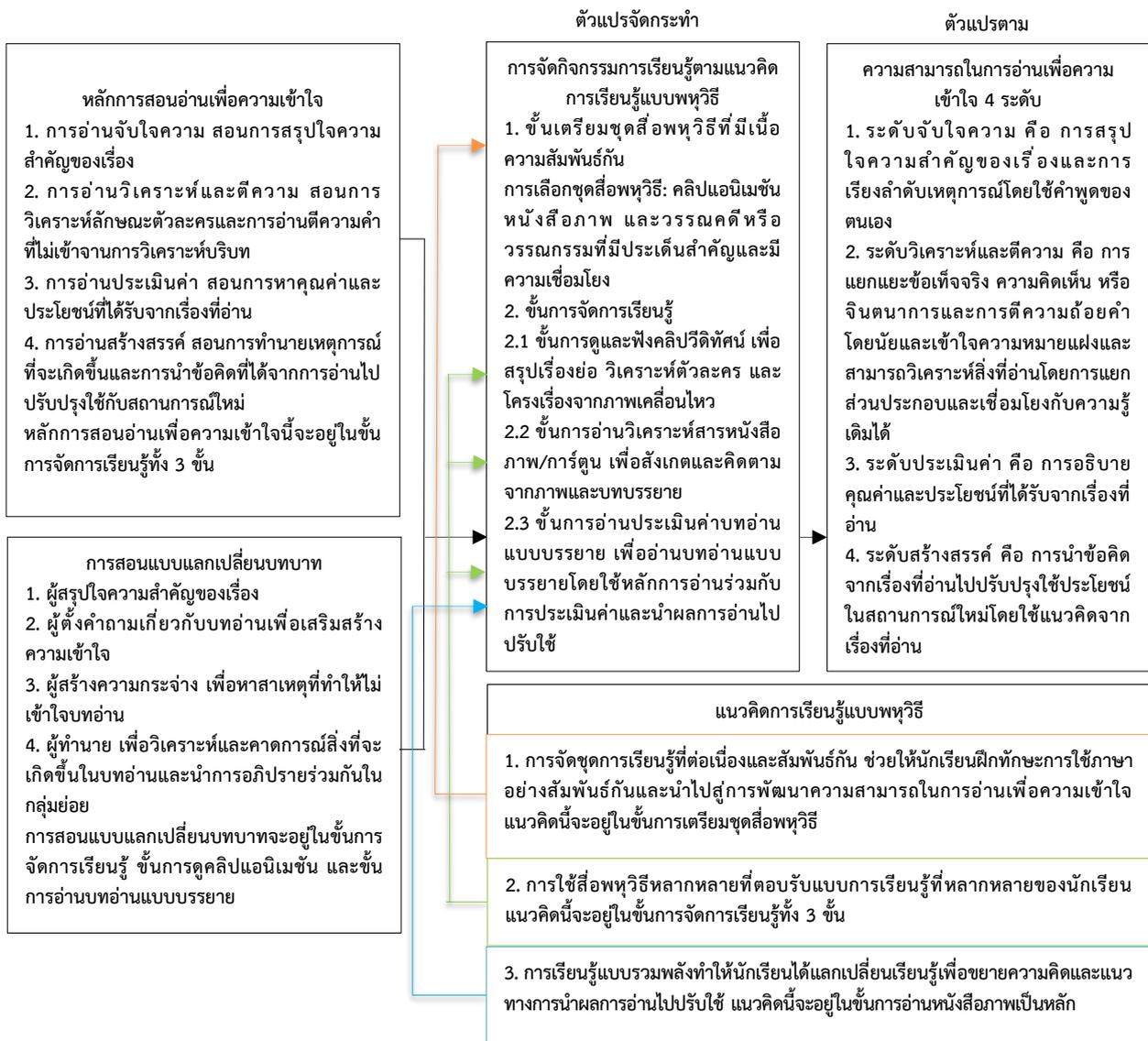
ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี

กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธีที่พัฒนาขึ้น มี 2 ชั้นหลัก ได้แก่ ชั้นการเตรียมชุดสื่อพหุวิธีที่มีเนื้อความสัมพันธ์กัน และชั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในชั้นการเตรียมชุดสื่อพหุวิธีที่มีเนื้อความสัมพันธ์กันประกอบด้วยคลิปวีดิทัศน์ที่ตัวละครพูดเป็นภาษาไทย มีหนังสือภาพหรือการ์ตูนที่มีตัวหนังสือประกอบภาพ และมีชุดบทอ่านแบบบรรยายที่เน้นตัวหนังสือเป็นหลัก สาเหตุที่กำหนดให้จัดเรียงสื่อทั้ง 3 ประเภทที่มีเนื้อหาสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันตามลำดับข้างต้น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้วรรณกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจผ่านสื่อหลากหลาย และได้ใช้กระบวนการส่งสารและรับสารผ่านช่องทางที่หลากหลาย ได้แก่ การฟัง ดู อ่าน พูด ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี

ส่วนชั้นการจัดการเรียนรู้ 3 ชั้น ได้แก่ 1) ชั้นการดูและฟังคลิปวีดิทัศน์เพื่อสรุปความ จะเป็นชั้นที่ผู้เรียนสรุปเนื้อความโดยย่อจากการดูภาพเคลื่อนไหวและได้ฟังบทบรรยายภาษาไทยประกอบ เพื่อให้ผู้เรียนที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่ 2 ได้เชื่อมโยงความหมายของคำศัพท์ภาษาไทยและทำความเข้าใจเนื้อเรื่องผ่านภาพเคลื่อนไหวที่ชัดเจน และเสียงพูดของตัวละคร 2) ชั้นการอ่านวิเคราะห์สารหนังสือภาพ/การ์ตูน จะวิเคราะห์บทอ่านตามองค์ประกอบโดยอ่านภาพและบทบรรยายในหนังสือภาพหรือการ์ตูน เพื่อให้ผู้เรียนได้อ่านคำศัพท์และโครงสร้างประโยคพร้อม ๆ กับการวิเคราะห์องค์ประกอบของบทอ่านตามหลักการอ่านวิเคราะห์สาร โดยมีภาพช่วยเสริมความเข้าใจเนื้อเรื่อง และ 3) ชั้นการอ่านประเมินค่าบทอ่านแบบบรรยาย ชั้นนี้เป็นการอ่านบทอ่านแบบบรรยายโดยใช้หลักการอ่านประเมินค่า เพื่อให้ผู้เรียนได้เสริมสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจบทอ่านภาษาไทยที่เป็นบทบรรยายยาว ๆ มีคำศัพท์และโครงสร้างประโยคที่ซับซ้อนขึ้น และนำผลการอ่านมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนและครู เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการนำผลการอ่านไปปรับใช้ในชีวิตจริง

ภาพที่ 1 กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธีเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

ตามที่ปรากฏในภาพที่ 1 ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธีมาเป็นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้ ขั้นตอนแรกผู้วิจัยได้จัดเตรียมชุดสื่อพหุวิธีที่หลากหลายและมีเนื้อหาเชื่อมโยงสัมพันธ์กันคือ ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 นิทานเด็กชายเจ้าปัญญา ผู้วิจัยได้ใช้การ์ตูนมโหสถ ปราชญ์น้อยคู่แผ่นดิน หนังสือการ์ตูนมโหสถชาดก และบทอ่านเด็กชายเจ้าปัญญา ซึ่งครอบคลุมชั้นการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 ชั้น ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ภาพยนตร์เครื่องควาหวาน ผู้วิจัยได้ใช้หนังสือภาพกับบทอ่านเรื่องภาพยนตร์เครื่องควาหวาน ซึ่งจะครอบคลุมชั้นที่ 2 และ 3 คือ ชั้นการอ่านวิเคราะห์สารหนังสือภาพ/การ์ตูน และชั้นการอ่านประเมินค่าบทอ่านแบบบรรยาย และในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 แต่งให้งามตามที่เหมาะ ผู้วิจัยใช้บันเทิงคดีประเภทร้อยแก้วเรื่องแต่งให้งามตามที่เหมาะซึ่งครอบคลุมชั้นที่ 3 คือ ชั้นการอ่านประเมินค่าบทอ่านแบบบรรยาย โดยมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจทั้ง 4 ระดับ คือ ระดับจับใจความ ระดับวิเคราะห์และตีความ ระดับประเมินค่า และระดับสร้างสรรค์

ตอนที่ 2 ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธีที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาไทยในโรงเรียนนานาชาติ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ (R3) ของนักเรียน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งคะแนนภาพรวมและจำแนกตามระดับการอ่านเพื่อความเข้าใจ 4 ระดับ คือ 1) ระดับจับใจความ 2) ระดับวิเคราะห์และตีความ 3) ระดับประเมินค่า และ 4) ระดับสร้างสรรค์ นำมาทดสอบค่าที (t-test) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามระดับการอ่านเพื่อความเข้าใจทั้ง 4 ระดับ

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	p
		M	SD	M	SD		
ภาพรวม	20	10	3.01	12	3.30	3.18	.04*
1.ระดับจับใจความ	2	0.86	0.77	1.36	0.74	2.46	.01*
2.ระดับวิเคราะห์และตีความ	6	2.79	1.58	3.21	1.12	0.86	.20
3.ระดับประเมินค่า	6	3.21	1.63	3.64	1.78	1.38	.09*
4.ระดับสร้างสรรค์	6	3.14	1.23	3.79	1.85	6.70	.00***

*p < .05

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาพรวมของนักเรียนหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธีสูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 12 (SD = 3.30) และมีคะแนนเฉลี่ยก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 10 (SD = 3.01) สามารถสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนได้ในภาพรวม

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากใบงานสะท้อนผลการอ่าน

ผู้วิจัยนำเสนอผลการเปลี่ยนแปลงเป็น 3 ระยะ ตามหน่วยการเรียนรู้ 3 หน่วยที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ ระยะที่ 1 คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 นิทานเด็กชายเจ้าปัญญา ระยะที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 บันเทิงคดีกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน และระยะที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องสั้นเรื่องแต่งให้งามตามที่เหมาะ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการเรียนรู้ตามกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 นักเรียนส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถแปลความหมายของคำศัพท์ที่ไม่ได้ใช้ในชีวิตจริง ทำให้ไม่สามารถตีความหรืออ่านวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง ไม่สามารถเชื่อมโยงเรื่องที่อ่านกับความรู้เดิมหรือชีวิตจริงได้และไม่สามารถระบุคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากเรื่องที่อ่านได้

ระยะที่ 2 ผลการเรียนรู้ตามกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พบว่า อยู่ในระดับพอใช้ได้ดี กล่าวคือ นักเรียนส่วนใหญ่สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง บอกความหมายของศัพท์โดยใช้บริบทของเรื่องได้ วิเคราะห์โครงเรื่อง ตัวละครสำคัญ และข้อคิดของเรื่องโดยเชื่อมโยงกับความรู้เดิม ทำนายเหตุการณ์โดยเรียงเรียงเป็นภาษาของตนเองได้ ทั้งนี้ พบว่า ยังมีนักเรียน 3 คนจาก 14 คน ที่ต้องปรับปรุง

ระยะที่ 3 ผลการเรียนรู้ตามกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พบว่า นักเรียนมีผลการอ่านในระดับดีถึงดีมาก กล่าวคือ สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านโดยใช้ภาษาของตนเองได้รวดเร็วยิ่งขึ้น วิเคราะห์และตีความเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง ระบุแนวทางการนำผลการอ่านไปปรับใช้กับสถานการณ์อื่นในชีวิตจริงที่เชื่อมโยงกับบทอ่านได้อย่างมีเหตุผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากผลการใช้แบบสะท้อนผลการอ่านข้างต้น สามารถสรุปได้ว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นตามลำดับ

อภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยซึ่งมี 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ผลการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี และ 2) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธีที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนนานาชาติขนาดใหญ่

1. ผลการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี

ผลการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเพื่อความเข้าใจตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธีที่ใช้สื่อพหุวิธีที่มีเนื้อความสัมพันธ์กันนั้น พบว่า ช่วยส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนได้ดี เนื่องจากผู้เรียนได้เรียนรู้การอ่านผ่านสื่อการเรียนรู้ที่เรียงลำดับจากการดูและฟังคลิปแอนิเมชันที่มีภาพเคลื่อนไหวและเสียงพูดก่อนการอ่านเรื่องที่มีคำและประโยคสั้น ๆ ประกอบกับภาพที่สื่อความหมาย แล้วจึงอ่านบทอ่านแบบบรรยายขนาดยาวที่ใช้คำศัพท์ที่ไม่ได้พบบ่อยในชีวิตจริง ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี ช่วยเสริมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่ 2 ตามลำดับความยากง่ายของบทอ่านควบคู่กับการเรียนรู้การอ่านเพื่อความเข้าใจตามลำดับ

การจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ในขั้นเตรียมชุดสื่อพหุวิธีที่มีเนื้อความสัมพันธ์กันนี้ เอื้อต่อแบบการเรียนรู้ของนักเรียนที่แตกต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนบางคนเรียนรู้ได้ดีผ่านการมองเห็น การได้ยิน การอ่านเขียน หรือการเคลื่อนไหวร่างกาย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการการเตรียมสื่อการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี ที่เน้นใช้สื่อหลากหลายเพื่อเสริมแรงจูงใจและการเรียนรู้ของนักเรียน (วัชรพล วิบูลย์ศรี, 2561); (Robinson, D. H., 2022) เช่น การเรียนรู้ผ่านรูปภาพหรือกราฟิกพร้อมการฟังผ่านการบรรยายจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีกว่าเรียนรู้ผ่านรูปภาพหรือกราฟิกพร้อมการอ่านข้อความ (Mayer, R. E., 2021) ส่วนการจัดชุดการเรียนรู้ให้มีเนื้อความหลักสัมพันธ์กันเพื่อต่อยอดการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการเริ่มจากง่ายไปยากและให้นักเรียนสร้างผลงานของตนเองบนพื้นฐานความรู้ที่ตนเองได้รับในขั้นตอนสุดท้าย หรือการให้นักเรียนทำชิ้นงานใหม่โดยใช้แก่นเรื่องที่มีความสอดคล้องกับเรื่องที่นักเรียนได้อ่านและอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน มีจุดประสงค์เพื่อฝึกให้นักเรียนได้ทำชิ้นงานใหม่ขนานไปกับสิ่งที่ได้เรียนในชั้นเรียน เป็นการประยุกต์ความรู้ที่ได้จากชั้นเรียนสู่การปฏิบัติจริง (Stein, P., 2008); (Cook, M. P. & Kirchoff, J. S. J., 2017)

การจัดการเรียนรู้ 3 ชั้น กล่าวคือ 1) ชั้นการดูและฟังคลิปวิดีโอทัศน์เพื่อสรุปความ 2) ชั้นการอ่านวิเคราะห์สารหนังสือภาพ/การ์ตูน และ 3) ชั้นการอ่านประเมินค่าบทอ่านแบบบรรยาย มีจุดเน้นในการเรียนรู้ที่ต่างกันตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี คือ ชั้นการดูและฟังคลิปวิดีโอทัศน์เพื่อสรุปความจะเป็นขั้นที่นักเรียนฝึกอ่านจับใจความสำคัญโดยการสรุปเรื่องย่อ ได้วิเคราะห์ตีความโดยการอ่านวิเคราะห์โครงเรื่องและตัวละคร ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาการจับใจความเรื่องที่อ่านไม่ได้ รวมถึงปัญหาการวิเคราะห์เรื่องผ่านบริบทในเนื้อหาซึ่งอาจมีสำนวนไทยหรือคำที่นักเรียนจะไม่เข้าใจ ส่วนชั้นการอ่านวิเคราะห์สารหนังสือภาพ/การ์ตูน เป็นขั้นที่นักเรียนฝึกการอ่านวิเคราะห์ซ้ำเพื่อเพิ่มความชำนาญ และแก้ปัญหาเรื่องการหาข้อคิดสำคัญของเรื่องที่อ่านและแนวทางการปรับใช้ข้อคิดในสถานการณ์ใหม่ ๆ ส่วนชั้นการอ่านประเมินค่าบทอ่านแบบบรรยาย เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้

ทวนซ้ำหลักการอ่านกับบทอ่านที่มีขนาดยาวขึ้น และได้ฝึกวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ด้วยตนเองและนำมาอภิปรายในกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ร่วมกับผู้สอนเพื่อให้ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง

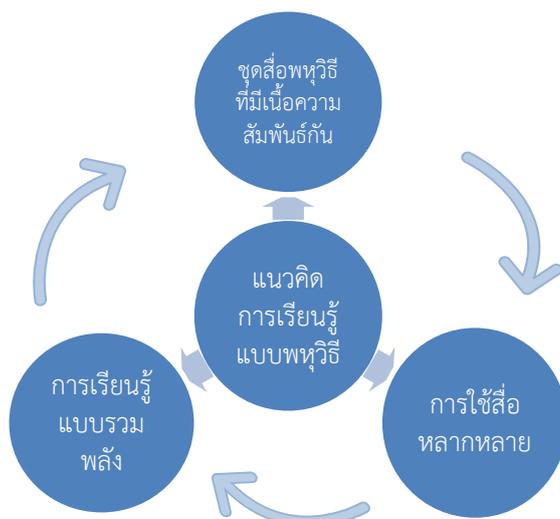
2. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธีที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยภาพรวมของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี พบว่า ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 12 (SD = 3.30) สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ 10 (SD = 3.01) เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยระดับการอ่านที่ผลคะแนนเพิ่มขึ้นมากที่สุด คือ ระดับจับใจความสำคัญ คือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 58 อันดับที่ 2 คือ ระดับสร้างสรรค์ คือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 21 อันดับที่ 3 คือ ระดับวิเคราะห์และตีความ คือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 และอันดับสุดท้าย คือ ระดับประเมินค่า คือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 13

สาเหตุที่ระดับจับใจความมีความมีการพัฒนาการมากที่สุดเนื่องมาจากว่าเป็นการอ่านระดับขั้นพื้นฐานที่สุดและผู้เรียนได้ฝึกและทำซ้ำมากกว่าการอ่านระดับอื่น ๆ ผู้วิจัยเริ่มแต่ละหน่วยการเรียนรู้ด้วยการดูคลิปแอนิเมชันซึ่งทำให้นักเรียนได้จับใจความสำคัญผ่านการดูและฟังมากกว่าการอ่าน สอดคล้องกับแนวทางการเติบโตของเด็กในยุคนี้ที่มีความคุ้นเคยและสนใจสื่อดิจิทัลมากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์เนื่องจากวิถีชีวิตในยุคปัจจุบันที่ใช้เทคโนโลยีและสื่อเป็นจำนวนมาก (วัชรพล วิบูลยศรีน, 2561) นอกจากนี้ การใช้หนังสือภาพเป็นสื่อในการสอนการอ่านระดับจับใจความและระดับวิเคราะห์และตีความยังมีส่วนช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านของนักเรียน สอดคล้องกับสระศรี ภิรมย์โยธี ที่ใช้ภาพการ์ตูนเป็นสื่อในการสอนอ่านภาษาอังกฤษซึ่ง พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษสูงขึ้น (สระศรี ภิรมย์โยธี, 2547) แนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธีที่ใช้ควบคู่กับการอ่านวรรณกรรมมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนภาษาเข้าใจเนื้อเรื่องที่เป็นตัวอักษรมากขึ้น นำไปสู่การพัฒนาความคิดเชิงวิพากษ์ได้ (Romero, E. D., et al., 2019) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ส่วนสาเหตุที่ระดับประเมินค่ามีพัฒนาที่น้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกรอ่านระดับอื่น ๆ เนื่องมาจากว่า การอ่านประเมินค่าเป็นทักษะที่นักเรียนได้ทำซ้ำน้อยที่สุดซึ่ง จากการศึกษาพบว่า การทำซ้ำแต่เปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมมีผลอย่างมากต่อการเรียนรู้ของนักเรียน (Cook, M. P. & Kirchoff, J. S. J., 2017)

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยพบว่า แนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี อาศัยสื่อหลากหลายในการนำเสนอเนื้อหาการเรียนรู้หลายชุดที่มีเนื้อหาที่คล้ายกันหรือมีองค์ประกอบบางอย่างที่สัมพันธ์กัน โดยเริ่มจากง่ายที่สุดแล้วจึงเพิ่มความซับซ้อนตามลำดับ การใช้สื่อจะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในส่วนการใช้เนื้อหาที่ง่ายตอนเริ่มต้นจะเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ นอกจากนี้ การเรียนรู้แบบรวมพลังยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น เป็นการฝึกให้ผู้เรียนสรุปเรื่องที่เรียนในประเด็นต่าง ๆ และแบ่งปันกับเพื่อนร่วมกลุ่มก่อนจะแลกเปลี่ยนกับชั้นเรียนโดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำและสรุปการเรียนรู้

ภาพที่ 2 แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธี

สรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้มี ดังนี้ คือ 1) ผู้สอนสามารถเลือกบทอ่านที่อยู่ในหลักสูตรของสถานศึกษาของตนเองได้ ทั้งนี้ บทอ่านที่เลือกจะต้องเหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียนด้วย และ 2) การคัดเลือกสื่อที่นำมาใช้ประกอบการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจจะต้องมีความหลากหลายและสอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายของนักเรียน กล่าวคือ สื่อที่เลือกใช้จะต้องมีภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงพูด เพลง อาจมีทั้งหมดหรืออย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อนำไปจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ คือ ผูกทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปมี ดังนี้ คือ 1) การจัดการเรียนรู้การอ่านเพื่อความเข้าใจตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธีในโรงเรียนนานาชาติที่ผู้วิจัยจัดทำใช้บทอ่านประเภทนิทาน บันเทิงคดี และเรื่องสั้นเท่านั้น ดังนั้น ผู้สนใจสามารถนำไปทดลองใช้กับวรรณคดีประเภทกวีนิพนธ์หรือสารคดี ซึ่งยังไม่ได้ทำการทดลองได้ 2) การวิจัยในครั้งนี้มีตัวแปรตาม คือ การอ่านเพื่อความเข้าใจ ผู้ที่สนใจสามารถนำการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธีไปศึกษากับตัวแปรตามอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะทางภาษาได้ เช่น การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนแบบบูรณาการ และ 3) เนื่องจากแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธีเน้นการใช้สื่อที่หลากหลาย การจัดชุดที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน และการเรียนรู้แบบรวมพลังที่เน้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในชั้นเรียนเป็นหลัก ผู้ที่สนใจสามารถนำการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบพหุวิธีไปศึกษาในห้องเรียนที่ไม่มีครูสอนได้ด้วยวิธีการคัดเลือกเรื่องที่ต้องการจะสอน จัดเตรียมชุดสื่อพหุวิธี และจัดกลุ่มการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่นักเรียนสามารถแบ่งปันสิ่งที่ได้เรียนรู้กับเพื่อนในกลุ่มหรือเขียนถามคำถามเพื่อนในกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤตภา รุประมาณ. (16 ก.ย. 2565). ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนนานาชาติ. (นางสาวพีรดา โรเบิร์ตสัน, ผู้สัมภาษณ์)

- กฤติยา ตรงธรรมชัย. (23 เม.ย. 2565). ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนนานาชาติ. (นางสาวพีรดา โรเบิร์ตสัน, ผู้สัมภาษณ์)
- ชลฤทัย หุ่นดี. (20 ส.ค. 2565). ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนนานาชาติ. (นางสาวพีรดา โรเบิร์ตสัน, ผู้สัมภาษณ์)
- วราภรณ์ จารุเมธีชน. (2555). บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัชรพล วิบูลยศรีน. (2561). วิทยานิพนธ์การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2560). กรอบโครงสร้างการประเมินผลนักเรียนโครงการ PISA 2015. กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- _____. (2562). การแถลงข่าวผลการประเมิน PISA 2018. เรียกใช้เมื่อ 10 มิถุนายน 2565 จาก <https://pisathailand.ipst.ac.th/news-12/>
- _____. (2564). ผลการประเมินการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ PISA 2018. กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สระศรี ภิรมย์โยธี. (2547). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้ภาพการ์ตูนเป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชาสมาสัย ในพระบรมราชูปถัมภ์. ใน สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักวิชาการมาตรฐานการศึกษา. (2565). แนวการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อแก้ปัญหาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้และส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุขนินธ์ บัณฑุ์นันทกุล. (2557). การพัฒนากระบวนการสอนซ่อมเสริมตามแนวประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2540). การวัดและประเมินผลการอ่าน. กรุงเทพมหานคร: สำนักส่งเสริมและฝึกอบรมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Cook, M. P. & Kirchoff, J. S. J. (2017). Teaching Multimodal Literacy Through Reading and Writing Graphic Novels. *Language and Literacy*, 19(4), 76-95.
- International Schools Association of Thailand. (2014). Member Schools. Retrieved December 3, 2022 , from <https://www.isat.or.th/member-school>
- Mayer, R. E. (2021). *The Cambridge handbook of multimodal learning* (3rd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
- Ministry of Education. (2009). *BC Performance Standards: Reading grade 7*. Canada: Ministry of Education.
- Robinson, D. H. (2022). What are Learning Styles and How did They Get Started? In D. H. Robinson, V. X. Yan, & J. A. Kim (Eds.). *Learning Styles, Classroom Instruction, and Student Achievement*. (pp. 3 - 10). Switzerland: Springer Nature.

Romero, E. D., et al. (2019). Teaching literature and language through multimodal texts. United States of America: IGI Global.

Stein, P. (2008). Multimodal Pedagogies in Diverse Classrooms. New York: Routledge.